

Civilutskottets betänkande 2021/22:CU26

Ökad rättssäkerhet och snabbare verkställighet i internationella familjemål

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till bl.a. en ny lag med kompletterande bestämmelser till Bryssel II-förordningen.

I EU har en ny Bryssel II-förordning antagits som gäller frågor om äktenskapsskillnad, föräldraansvar och internationella bortföranden av barn. Förordningen innehåller regler om vilken medlemsstats domstolar eller andra myndigheter som är behöriga att pröva frågor av de angivna slagen med en internationell anknytning. Den innehåller också regler om erkännande och verkställighet av avgöranden i EU. Förordningen syftar till att stärka barns och föräldrars rättssäkerhet, förbättra tillgången till en rättslig prövning och effektivisera förfarandet. Förordningen börjar tillämpas fullt ut den 1 augusti 2022.

I den föreslagna nya lagen finns sådana kompletterande svenska nationella bestämmelser till den nya Bryssel II-förordningen som behövs för att förordningen ska kunna tillämpas i den inhemska rättsordningen.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 augusti 2022.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns en reservation (SD).

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:189 Ökad rättssäkerhet och snabbare verkställighet i internationella familjemål.

Två yrkanden i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Regeringens lagförslag	5
Riktlinjer om och uppföljning av det nya regelverket	9
Reservation	12
Riktlinjer om och uppföljning av det nya regelverket, punkt 2 (SD).....	12
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	13
Propositionen	13
Följdmotionen	13
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag med kompletterande bestämmelser till Bryssel II-förordningen,
 2. lag om ändring i föräldrabalken,
 3. lag om ändring i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap,
 4. lag om ändring i lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling,
 5. lag om ändring i lagen (1973:943) om erkännande av vissa utländska äktenskapsskillnader och hemskillnader,
 6. lag om ändring i lagen (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område,
 7. lag om ändring i lagen (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn,
 8. lag om ändring i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga,
 9. lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453),
 10. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
 11. lag om ändring i lagen (2012:318) om 1996 års Haagkonvention.
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:189 punkterna 1–11.

2. Riktlinjer om och uppföljning av det nya regelverket

Riksdagen avslår motion

2021/22:4522 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2.

Reservation (SD)

Stockholm den 2 juni 2022

På civilutskottets vägnar

Emma Hult

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Hult (MP), Larry Söder (KD), Johan Löfstrand (S), Viktor Wärnick (M), Elin Lundgren (S), Cecilie Tenfjord Toftby (M), Mikael Eskilandersson (SD), Leif Nysmed (S), Ola Johansson (C), Lars Püss (M), Roger Hedlund (SD), Sanne Lennström (S), Angelica Lundberg (SD), David Josefsson (M), Ola Möller (S) och Jon Thorbjörnson (V).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2021/22:189 Ökad rättssäkerhet och snabbare verkställighet i internationella familjemål, som innehåller kompletterande lagstiftning till EU:s nya Bryssel II-förordning¹. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Utskottet subsidiaritetsprövade den 15 september 2016 kommissionens förslag till ny Bryssel II-förordning. Vidare hade utskottet överläggning med företrädare för regeringen om förslaget till ny Bryssel II-förordning den 14 februari 2017, den 26 september 2017, den 27 februari 2018 och den 29 maj 2018.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

En motion med två yrkanden har väckts med anledning av propositionen. Förslagen i motionen finns i bilaga 1.

¹ Rådets förordning (EU) 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, och om internationella bortföranden av barn.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till kompletterande lagstiftning till EU:s nya Bryssel II-förordning.

Bakgrund

I EU har en ny Bryssel II-förordning antagits som gäller frågor om äktenskapsskillnad, föräldraansvar och internationella bortföranden av barn. Förordningen innehåller regler om vilken medlemsstats domstolar eller andra myndigheter som är behöriga att pröva frågor av de angivna slagen med en internationell anknytning (den internationella behörigheten). Den innehåller också regler om erkännande och verkställighet av avgöranden i EU. Förordningen är en omarbeting av 2003 års Bryssel II-förordning².

Den nya förordningen syftar till att stärka barns och föräldrars rättssäkerhet, förbättra tillgången till en rättslig prövning och effektivisera förfarandet. Sålunda införs det en allmän skyldighet för domstolarna att låta ett barn uttrycka sina åsikter och att beakta åsikterna i förhållande till barnets ålder och mognad. Alla avgöranden om föräldraansvar görs direkt verkställbara i andra EU-länder. Dessutom harmoniserar den nya förordningen delvis medlemsstaternas verkställighetsregler. Vidare förbättras informationsutbytet mellan medlemsstaternas myndigheter, vilket ska underlätta domstolarnas handläggning och förbättra deras beslutsunderlag. Förordningen börjar tillämpas fullt ut den 1 augusti 2022.

Propositionen

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen sådana kompletterande svenska nationella bestämmelser till den nya Bryssel II-förordningen som behövs för att förordningen ska kunna tillämpas i den inhemska rättsordningen. Bestämmelserna ska tas in i en ny lag, som ska benämnas lagen med kompletterande bestämmelser till Bryssel II-förordningen. Samtidigt ska 2008 års kompletteringslag till den tidigare Bryssel II-förordningen upphävas (lagen [2008:450] med kompletterande bestämmelser till Bryssel II-förordningen).

² Rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000.

Vidare föreslås följdändringar i ett flertal lagar, bl.a. genom att hänvisningar till 2003 års Bryssel II-förordning ska ersättas med hänvisningar till den nya Bryssel II-förordningen.

Regeringens förslag innebär närmare följande.

Svenska behörighetsregler

Om tillämpningen av Bryssel II-förordningen innebär att en fråga ska prövas av en socialnämnd i Sverige och det inte finns någon behörig nämnd, ska frågan – liksom hittills – tas upp av socialnämnden i Stockholms kommun.

Beslut om tillfälliga åtgärder

När det finns behörighet för en svensk domstol enligt Bryssel II-förordningens regler om tillfälliga åtgärder, ska domstolen i fråga om vårdnad, boende, umgänge eller förmynderskap få besluta om en sådan tillfällig åtgärd.

En fråga om en tillfällig åtgärd om vårdnad, boende, umgänge eller förmynderskap ska tas upp av tingsrätten i den ort där barnet vistas eller, om barnet inte vistas i Sverige och åtgärden avser barnets egendom, tingsrätten i den ort där egendomen finns. Om det inte finns någon behörig domstol, ska frågan tas upp av Stockholms tingsrätt. Motsvarande regler om behörig domstol ska införas för ärenden om tillfälliga skyddsåtgärder enligt lagen (2012:318) om 1996 års Haagkonvention. Lagen (1996:242) om domstolsärenden (ärendelagen) ska gälla för domstolens handläggning. I domstolens beslut ska det anges hur länge den tillfälliga åtgärden gäller.

I ett ärende som rör vårdnad, boende eller umgänge ska domstolen få begära upplysningar från socialnämnden.

Dessa förslag om tillfälliga åtgärder lämnas mot bakgrund av att det i de angivna frågorna saknas lagstöd i nationell rätt (föräldrabalken) för en svensk domstol att fatta ett tillfälligt beslut när det inte pågår ett mål eller ärende i huvudsaken i Sverige.

Barnets delaktighet

Bestämmelsen i 2008 års kompletteringslag om barns hörande i domstol i fråga om en tillfällig åtgärd ska föras över till den nya kompletteringslagen.

Socialnämndens skyldighet att höra barnet och föräldrarna innan den lämnar snabbupplysningar i ett ärende om en tillfällig åtgärd ska skärpas i förhållande till 2008 års kompletteringslag. Det ska vidare införas en möjlighet för socialnämnden att i sådana ärenden höra barnet utan vårdnadshavarens samtycke och utan att vårdnadshavaren är närvarande. Motsvarande ändringar ska göras i fråga om ärenden om tillfälliga skyddsåtgärder enligt lagen om 1996 års Haagkonvention.

Barns rätt att framföra sina åsikter i ärenden enligt lagen (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn (1989 års lag) ska stärkas. Innan rätten avgör ett ärende

om verkställighet av ett avgörande eller om överflyttning av barn ska barnet så långt det är möjligt ges tillfälle att framföra sina åsikter.

Dessa förslag om barnets delaktighet innebär en anpassning till de skärpningar som under senare år har gjorts av de svenska nationella reglerna om barnets delaktighet i bl.a. föräldrabalken.

Verkställighet av utländska avgöranden

Om ett utländskt avgörande är verkställbart enligt Bryssel II-förordningen, ska avgörandet verkställas enligt 21 kap. föräldrabalken om det avser ett barns person samt enligt utsökningsbalken om det avser rättegångskostnader eller ett barns egendom. Det som är föreskrivet om verkställighet av en svensk domstols avgörande i motsvarande fall ska gälla för verkställigheten. Om det inte finns någon motsvarighet till det utländska avgörandet, ska avgörandet verkställas som en dom. Detta ska inte gälla om något annat följer av Bryssel II-förordningen.

Vägran av erkännande eller verkställighet i ett särskilt förfarande

En ansökan enligt Bryssel II-förordningen om att ett utländskt avgörande inte ska erkännas i Sverige eller om att ett sådant avgörande inte ska verkställas här ska göras till tingsrätten.

En ansökan enligt Bryssel II-förordningen om en förklaring om att det inte finns grund för att vägra ett erkännande av ett utländskt avgörande ska göras till tingsrätten. En sådan ansökan ska få göras av någon som har varit part i den utländska rättegången.

Vid domstolens handläggning ska ärendelagen tillämpas, om inte något annat följer av Bryssel II-förordningen.

Olovliga bortföranden av barn

Upplysningen i 1989 års lag om att särskilda bestämmelser finns i 2003 års Bryssel II-förordning ska ändras till att i stället upplysa om att sådana bestämmelser finns i den nya Bryssel II-förordningen.

Placering av ett barn över landsgränserna

En fråga om godkännande av en placering av ett barn i Sverige enligt Bryssel II-förordningen ska prövas av socialnämnden i den kommun där barnet avses bli placerat.

Bestämmelsen i socialtjänstlagen (2001:453) som gäller placering i Sverige med stöd av 2003 års Bryssel II-förordning ska ändras till att i stället avse den nya Bryssel II-förordningen.

Samarbete och information

Det ska tydliggöras att socialnämnden är behörig myndighet att rapportera om ett barns situation enligt Bryssel II-förordningen. Nämnden ska också samla

in upplysningar eller underlag och lämna information om situationen för en förälder eller annan anhörig eller någon annan person som kan vara lämplig att ta hand om barnet i enlighet med vad som framgår av förordningen.

Sekretess och behandling av personuppgifter

Sekretess ska gälla för uppgift hos domstol om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden i ett mål eller ärende enligt Bryssel II-förordningen, om en part begär det och det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs.

Sekretess ska också gälla hos centralmyndighet för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden i ärende enligt Bryssel II-förordningen, lagen om 1996 års Haagkonvention eller 1989 års lag, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men. Den tystnadsplikt som följer av denna sekretess ska ha företräde framför rätten att meddela och offentliggöra uppgifter. För uppgift i en allmän handling ska sekretessen gälla i högst sjuttio år.

Intyg

Ett beslut i fråga om rättelse eller återkallelse av ett intyg enligt Bryssel II-förordningen ska inte få överklagas.

Innan en domstol eller annan behörig myndighet beslutar i fråga om återkallelse av ett intyg enligt Bryssel II-förordningen ska parterna få tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövligt.

Regler om överflyttning av barn i vissa fall

Det ska göras en ändring i föräldrabalkens bestämmelser om överflyttning av barn i vissa fall. Den föreslagna ändringen är inte föranledd av den nya Bryssel II-förordningen utan innebär att en bristfällig hänvisning i balken korrigeras.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Den nya kompletteringslagen och lagändringarna ska träda i kraft den 1 augusti 2022.

Föreskrifter i 2008 års kompletteringslag som avser handläggningen av mål och ärenden om erkännande, verkställbarhet och verkställighet samt rättelse av intyg ska dock fortsätta att gälla för avgöranden som meddelats i förfaranden som inletts före ikraftträdandet.

Särskilda övergångsbestämmelser ska gälla i offentlighets- och sekretesslagen.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion som går emot att riksdagen antar regeringens lagförslag. Lagförslagen bör därför antas av de skäl som anförs i propositionen.

Riktlinjer om och uppföljning av det nya regelverket

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om riktlinjer om och uppföljning av det nya regelverket.
Jämför reservationen (SD).

Motionen

I kommittémotion 2021/22:4522 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska ta initiativ till tydliga riktlinjer och utbildning om regelverkets tillämpning för yrkesverksamma i syfte att öka rättssäkerheten i det konkreta genomförandet (yrkande 1). Motionärerna begär också ett tillkännagivande till regeringen om en uppföljning och konsekvensanalys av det nya regelverket utifrån ett barnperspektiv (yrkande 2).

Regleringen av barnets delaktighet i internationella familjemål

Innebörden av regeringens förslag och bedömningar i propositionen är att regleringen av barnets delaktighet i mål och ärenden med en internationell anknytning kommer att återspegla vad som i dag gäller enligt de svenska nationella reglerna om barnets delaktighet i frågor om bl.a. vårdnad, boende och umgänge. Som skäl för detta anförs i propositionen att EU-förordningens bestämmelser om barnets delaktighet måste uppfattas som en minimireglering. Regeringen bedömer därför att det inte finnas något hinder mot att en svensk reglering som ställer högre krav i fråga om barnets delaktighet tillämpas vid sidan av förordningen. Detta gäller bl.a. föräldrabalkens regler om barns delaktighet vid frågor om vårdnad, boende och umgänge. Dessa regler skärptes nyligen genom 2021 års lagstiftningsärende om ett stärkt barnrättsperspektiv i vårdnadstvister (prop. 2020/21:150, bet. 2020/21:CU17, rskr. 2020/21:315–316). Enligt regeringen bör en utgångspunkt vara att nationella regler om barns rätt till delaktighet inte ska se olika ut beroende på om det aktuella förfarandet har en internationell anknytning eller inte.

Uttalanden i propositionen om vägledning om det nya regelverket

Regeringen anför i propositionen följande om behovet av information, utbildning och riktlinjer om det nya regelverket (s. 88 f.):

Som konstateras i promemorian och av flera remissinstanser – bl.a. *Örnsköldsviks kommun* och *Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige* – kommer det i ett inledande skede att finnas ett behov av information och utbildning om de nya reglerna. Information om gällande och ny lagstiftning är något som Sveriges Domstolar och Domstolsakademien kontinuerligt arbetar med. Information om verkställighet av utländska avgöranden finns också tillgänglig på Sveriges Domstolars webbplats. Dessutom tillhandahåller Socialstyrelsen och Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd handläggningsstöd för socialnämnder i form av handböcker. Det kan givetvis krävas ytterligare informationsinsatser och en uppdatering av webbplatser och handböcker. Sådana åtgärder ligger inom berörda myndigheters allmänna uppdrag och kan hanteras inom befintliga ramar.

Det pågår inom ramen för Europeiska rättsliga nätverket på privaträttsens område (EJN) ett arbete med att ta fram en handbok om tillämpningen av den nya Bryssel II-förordningen. Denna handbok lär täcka en stor del av det informationsbehov som rättstillämpare och enskilda har med anledning av den nya förordningen. Dessutom kommer många av socialnämndernas frågor om förordningens rapporterings- och informationsskyldighet att kunna hanteras genom en kontakt med centralmyndigheten. Det som nu sagts innebär att det inte finns skäl att ge ett regeringsuppdrag att ta fram riktlinjer för regelverkets tillämpning, vilket *Sveriges Kommuner och Regioner* frågar efter. Det går i detta sammanhang inte heller att bortse från att ett sådant regeringsuppdrag skulle avse bestämmelser i en EU-förordning som är direkt tillämpliga för domstolar och andra rättstillämpande myndigheter och som ytterst tolkas av EU-domstolen. Utrymmet att meddela nationella riktlinjer är därför mycket begränsat.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att bestämmelserna i den nya Bryssel II-förordningen är direkt tillämpliga för domstolar och andra rättstillämpande myndigheter och att förordningen ytterst tolkas av EU-domstolen. Lagförslagen i ärendet begränsar sig till sådana kompletterande svenska nationella bestämmelser som behövs för att förordningen ska kunna tillämpas i den inhemska rättsordningen. Som redovisas ovan kommer för svenskt vidkommande regleringen av barnets delaktighet i mål och ärenden med en internationell anknytning att återspegla vad som i dag gäller enligt de svenska nationella reglerna om barnets delaktighet i frågor om bl.a. vårdnad, boende och umgänge. Detta är en följd av ställningstagandet att EU-förordningens bestämmelser om barnets delaktighet måste uppfattas som en minimireglering och att det därför inte finns något hinder mot att en svensk reglering som ställer högre krav i fråga om barnets delaktighet tillämpas. Därmed ser utskottet inte skäl att ställa sig bakom förslaget i motion 2021/22:4522 (SD) yrkande 2 om en uppföljning och konsekvensanalys av det nya regelverket utifrån ett barnperspektiv.

Vidare redovisar regeringen, som återges ovan, i propositionen sin syn på frågan om behovet av information, utbildning och riktlinjer om det nya regelverket. Regeringen hänvisar bl.a. till de berörda myndigheternas allmänna uppdrag när det gäller informationsinsatser och uppdateringar av

webbplatser och handböcker samt till det arbete som pågår på EU-nivå med att ta fram en handbok om tillämpningen av den nya Bryssel II-förordningen. Utskottet har inte någon annan uppfattning än regeringen i frågan och avstyrker därför även förslaget till tillkännagivande om riktlinjer och utbildning i motion 2021/22:4522 (SD) yrkande 1.

Reservation

Riktlinjer om och uppföljning av det nya regelverket, punkt 2 (SD)

av Mikael Eskilandersson (SD), Roger Hedlund (SD) och Angelica Lundberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2021/22:4522 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Vi konstaterar att bestämmelserna i den nya Bryssel II-förordningen är direkt tillämpliga för domstolar och andra rättstillämpande myndigheter och att lagförslagen i ärendet innehåller sådana kompletterande svenska nationella bestämmelser som behövs för att förordningen ska kunna tillämpas i den inhemska rättsordningen. Det nya regelverket är tyvärr inte helt lättillgängligt, och vi anser därför i likhet med flera remissinstanser att regeringen ska ta initiativ till tydliga riktlinjer och utbildning om regelverkets tillämpning för yrkesverksamma i syfte att öka rättssäkerheten i det konkreta genomförandet. Vi håller alltså inte med regeringen om att det saknas skäl för ett sådant regeringsuppdrag. Vidare konstaterar vi att barnrättsperspektivet är centralt i sammanhanget. Regeringen bör därför också, när den nya regleringen varit i kraft en tid och låter sig utvärderas, ta initiativ till en uppföljning och konsekvensanalys utifrån ett barnperspektiv. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:189 Ökad rättssäkerhet och snabbare verkställighet i internationella familjemål:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om kompletterande bestämmelser till Bryssel II-förordningen.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i föräldrabalken.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1973:943) om erkännande av vissa utländska äktenskapsskillnader och hemskillnader.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453).
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
11. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2012:318) om 1996 års Haagkonvention.

Följdmotionen

2021/22:4522 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ta initiativ till tydliga riktlinjer och utbildning om regelverkets tillämpning för yrkesverksamma i syfte att öka

- rättssäkerheten i det konkreta genomförandet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppföljning och konsekvensanalys ur barnperspektiv och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till Bryssel II-förordningen

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller kompletterande bestämmelser till rådets förordning (EU) 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldransvar, och om internationella bortföranden av barn (Bryssel II-förordningen).

Beslut om en tillfällig åtgärd i fråga om vårdnad, boende, umgänge eller förmynderskap

2 § När det finns behörighet för svensk domstol enligt artikel 15 i Bryssel II-förordningen får domstolen i fråga om vårdnad, boende, umgänge eller förmynderskap besluta om en sådan tillfällig åtgärd som avses i den artikeln.

3 § En fråga om en tillfällig åtgärd enligt 2 § tas upp av tingsrätten i den ort där barnet vistas eller, om barnet inte vistas i Sverige och åtgärden avser barnets egendom, tingsrätten i den ort där egendomen finns.

Om det inte finns någon behörig domstol enligt första stycket, tas frågan upp av Stockholms tingsrätt.

4 § Vid domstolens handläggning av en fråga om en tillfällig åtgärd enligt 2 § tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden. I domstolens beslut ska det anges hur länge den tillfälliga åtgärden gäller.

Barnet får höras inför domstolen, om särskilda skäl talar för det och det är uppenbart att barnet inte kan ta skada av att höras. I ett ärende som rör vårdnad, boende eller umgänge får domstolen hämta in upplysningar från socialnämnden i frågan. Innan socialnämnden lämnar upplysningar ska den, om det inte är olämpligt, höra föräldrarna och barnet. Barnet får höras av socialnämnden utan vårdnadshavarens samtycke och utan att vårdnadshavaren är närvarande.

Prövningen när det inte finns någon behörig socialnämnd

5 § Om tillämpningen av Bryssel II-förordningen innebär att en fråga ska prövas av en socialnämnd i Sverige och det inte finns någon behörig nämnd, tas frågan upp av socialnämnden i Stockholms kommun.

Verkställighet

6 § Om ett utländskt avgörande är verkställbart enligt Bryssel II-förordningen, verkställs avgörandet enligt

1. 21 kap. föräldrabalken, om det avser ett barns person, och
2. utsökningsbalken, om det avser rättegångskostnader eller ett barns egendom.

För verkställigheten gäller det som är föreskrivet om verkställighet av en svensk domstols avgörande i motsvarande fall. Om det inte finns någon motsvarighet till det utländska avgörandet, verkställs avgörandet som en dom.

Första och andra styckena gäller inte om något annat följer av Bryssel II-förordningen.

Vägran av erkännande eller verkställighet i ett särskilt förfarande

7 § En ansökan enligt artikel 40 i Bryssel II-förordningen om att ett utländskt avgörande inte ska erkännas i Sverige eller en ansökan enligt artikel 59 i förordningen om att ett sådant avgörande inte ska verkställas här görs till tingsrätten.

En ansökan om en förklaring enligt artikel 30.3 i förordningen att det inte finns grund för att vägra ett erkännande av ett utländskt avgörande görs till tingsrätten.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka tingsrätter som får pröva ansökningar som avses i första och andra styckena.

8 § En ansökan som avses i 7 § andra stycket får göras av någon som har varit part i den utländska rättegången.

9 § Vid domstolens handläggning av en ansökan som avses i 7 § tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte något annat följer av Bryssel II-förordningen.

Rättelse och återkallelse av intyg som utfärdats av en domstol eller en annan myndighet i Sverige

10 § Ett beslut i fråga om rättelse av ett intyg enligt artikel 37.1 eller 48.1 i Bryssel II-förordningen får inte överklagas.

11 § Innan en domstol eller en annan behörig myndighet beslutar i fråga om återkallelse av ett intyg enligt artikel 48.2 i Bryssel II-förordningen ska parterna få tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövt.

Ett beslut i fråga om återkallelse av ett intyg får inte överklagas.

Informationsskyldighet

12 § En socialnämnd ska rapportera om ett barns situation enligt Bryssel II-förordningens artikel 80.1 a i. Nämnden ska också samlas in upplysningar eller underlag och lämna information om situationen för en förälder eller annan anhörig eller någon annan person som kan vara lämp-

lig att ta hand om barnet i enlighet med vad som framgår av artikel 80.1 b i förordningen.

Godkännande av en placering av ett barn i Sverige

13 § En fråga om godkännande av en placering av ett barn i Sverige enligt artikel 82 i Bryssel II-förordningen prövas av socialnämnden i den kommun där barnet avses bli placerat.

I 6 kap. 11 a § socialtjänstlagen (2001:453) anges förutsättningarna för att godkänna en placering i Sverige.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2022.
 2. Genom lagen upphävs lagen (2008:450) med kompletterande bestämmelser till Bryssel II-förordningen.
 3. Föreskrifterna i 2–5 §§ i den upphävda lagen gäller dock fortfarande för handläggningen av mål och ärenden som avser avgöranden som har meddelats i ett förfarande som inletts före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i föräldrabalken

Härigenom föreskrivs att 21 kap. 7 § föräldrabalken¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 kap.

7 §²

Även om en dom eller ett beslut som avses i 1 § inte finns, kan barnets vårdnadshavare, när barnet vistas hos någon annan, begära att rätten beslutar om åtgärd för att barnet *skall överflyttas* till vårdnadshavaren.

Rätten kan vägra att vidta den begärda åtgärden, om det av hänsyn till barnets bästa behövs en prövning av frågan om vårdnaden.

En åtgärd enligt första stycket får inte beslutas, om ett flyttningsförbud enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga gäller i fråga om barnet.

I övrigt gäller 1–6 §§.

Även om en dom eller ett beslut som avses i 1 a § *första stycket* inte finns, kan barnets vårdnadshavare, när barnet vistas hos någon annan, begära att rätten beslutar om *en* åtgärd för att barnet *ska flyttas över* till vårdnadshavaren.

En åtgärd enligt första stycket får inte beslutas om ett flyttningsförbud enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga gäller i fråga om barnet.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2022.

¹ Balken omtryckt 1995:974.

² Senaste lydelse 2006:458.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 6 § lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

6 §²

Särskilda bestämmelser finns i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 och i lagen (2012:318) om 1996 års Haagkonvention.

Särskilda bestämmelser finns i rådets förordning (EU) 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, och om internationella bortföranden av barn (Bryssel II-förordningen) och i lagen (2012:318) om 1996 års Haagkonvention.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2022.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1971:797.

² Senaste lydelse 2012:320.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Den som enligt beslut av myndighet i Danmark, Finland, Island eller Norge ska vara omhändertagen för vård eller behandling får efter framställning utlämnas enligt vad som sägs i denna lag för verkställighet av beslutet.

Om överlämnande för brott finns särskilda bestämmelser.

Särskilda bestämmelser finns också i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000.

Särskilda bestämmelser finns också i rådets förordning (EU) 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, och om internationella bortföranden av barn (Bryssel II-förordningen).

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2022.

¹ Senaste lydelse 2011:1168.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1973:943) om erkännande av vissa utländska äktenskapsskillnader och hemskillnader

Härigenom föreskrivs att 12 § lagen (1973:943) om erkännande av vissa utländska äktenskapsskillnader och hemskillnader ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §¹

Särskilda bestämmelser finns i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000.

Särskilda bestämmelser finns i rådets förordning (EU) 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, och om internationella bortföranden av barn (Bryssel II-förordningen).

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2022.

¹ Senaste lydelse 2008:447.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område

Härigenom föreskrivs att 7 a § lagen (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Särskilda bestämmelser finns i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000.

7 a §¹

Särskilda bestämmelser finns i rådets förordning (EU) 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, och om internationella bortföranden av barn (Bryssel II-förordningen).

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2022.

¹ Senaste lydelse 2008:446.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn

Häri genom föreskrivs att 1 och 17 §§ lagen (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Bestämmelserna i 2–10, 13–21 och 23 §§ tillämpas i förhållande till stater som har tillträtt den i Luxemburg den 20 maj 1980 dagtecknade konventionen om erkännande och verkställighet av avgöranden rörande vårdnad om barn samt om återställande av vård av barn (Europarådskonventionen). Bestämmelserna tillämpas dock inte i förhållande till Danmark, Finland, Island eller Norge i den mån särskilda bestämmelser gäller.

Bestämmelserna i 2–4 och 11–23 §§ tillämpas i förhållande till stater som har tillträtt den i Haag den 25 oktober 1980 dagtecknade konventionen om de civila aspekterna på internationella bortföranden av barn (Haagkonventionen).

Regeringen får, under förutsättning av ömsesidighet, föreskriva att lagens bestämmelser om erkännande och verkställighet av vårdnadsavgöranden m.m. eller lagens bestämmelser om överflyttning av barn ska tillämpas även i förhållande till en stat som inte har tillträtt Europarådskonventionen eller Haagkonventionen.

Särskilda bestämmelser finns i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000.

Bestämmelserna i 2–10, 13–21 och 23 §§ tillämpas i förhållande till stater som har tillträtt den i Luxemburg den 20 maj 1980 dagtecknade konventionen om erkännande och verkställighet av avgöranden rörande vårdnad om barn samt om återställande av vård av barn (Europarådskonventionen). Bestämmelserna tillämpas dock inte i förhållande till Danmark, Finland, Island eller Norge i den *utsträckning* särskilda bestämmelser gäller.

Särskilda bestämmelser finns i rådets förordning (EU) 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, och om internationella bortföranden av barn (Bryssel II-förordningen).

¹ Senaste lydelse 2008:445.

17 §²

Innan rätten avgör ett ärende om verkställighet av ett avgörande som avses i 5 § eller om överflyttning av barn enligt 11 § *skall rätten inhämta barnets mening, om det inte är omöjligt med hänsyn särskilt till barnets ålder och mognad.*

Innan rätten avgör ett ärende om verkställighet av ett avgörande som avses i 5 § eller om överflyttning av barn enligt 11 § *ska barnet så långt det är möjligt ges tillfälle att framföra sina åsikter.*

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2022.

² Senaste lydelse 2006:462.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga

Häriigenom föreskrivs att 6 a § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a §¹

Är svensk domstol inte behörig att besluta om beredande av vård enligt denna lag, får socialnämnden besluta att den som är under 18 år omedelbart ska omhändertas, om

1. åtgärder av behörig utländsk myndighet inte kan avvaktas med hänsyn till risken för den unges hälsa eller utveckling eller till att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder hindras, och

2. det är sannolikt att den unge tillfälligt behöver vård som avses i denna lag.

För beslut enligt första stycket gäller 6 § andra stycket och, för det fall socialnämnden har ansökt om vård med stöd av lagen, 6 § tredje stycket.

I 9 a och 9 b §§ finns bestämmelser om fortsatt omhändertagande för tillfällig vård av den unge.

Denna paragraf ansluter, tillsammans med 7–9 b §§, till *rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 (Bryssel II-förordningen)* och lagen (2012:318) om 1996 års Haagkonvention.

Denna paragraf ansluter, tillsammans med 7–9 b §§, till *rådets förordning (EU) 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, och om internationella bortföranden av barn (Bryssel II-förordningen)* och lagen (2012:318) om 1996 års Haagkonvention.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2022.

¹ Senaste lydelse 2019:472.

9 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 11 a § socialtjänstlagen (2001:453) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

11 a §¹

Socialnämnden får godkänna att en utländsk myndighet placerar ett barn i Sverige endast om

1. det är bäst för barnet att placeras här, särskilt med beaktande av barnets anknytning hit,
2. barnets inställning till placeringen så långt det är möjligt har klarlagts,
3. barnets vårdnadshavare och, om barnet fyllt 15 år, barnet samtycker till åtgärden,
4. förhållandena i det enskilda hemmet och förutsättningarna för vård i hemmet är utredda av nämnden,
5. barnet har beviljats uppehållstillstånd, om ett sådant tillstånd behövs, och

6. placeringen sker med stöd av rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 eller med stöd av den i Haag den 19 oktober 1996 dagtecknade konventionen om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn.

6. placeringen sker med stöd av rådets förordning (EU) 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, och om internationella bortföranden av barn (Bryssel II-förordningen) eller med stöd av den i Haag den 19 oktober 1996 dagtecknade konventionen om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2022.

¹ Senaste lydelse 2012:321.

10 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 36 kap. 1 och 8 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 36 kap. 7 a §, och närmast före 36 kap. 7 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

36 kap.

1 §¹

Sekretess gäller hos domstol för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i

1. ärende enligt lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn,
2. ärende om adoption enligt 4 kap. föräldrabalken,
3. ärende om anordnande av godmanskap enligt 11 kap. 4 § föräldrabalken,
4. ärende om förvaltarenskap,
5. ärende enligt lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn, eller
6. ärende enligt lagen (2017:310) om framtidsfullmakter.

Sekretess gäller hos domstol för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om en part begär det och det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i

1. äktenskapsmål,
2. mål eller ärende enligt föräldrabalken i annat fall än som anges i första stycket,
3. ärende enligt lagen (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn,
4. mål eller ärende enligt rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 eller ärende enligt 8 § lagen (2008:450) med kompletterande bestämmelser till Bryssel II-förordningen,
4. mål eller ärende enligt rådets förordning (EU) 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, och om internationella bortföranden av barn (Bryssel II-förordningen),

5. mål eller ärende enligt rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet

¹ Senaste lydelse 2017:314.

och enligt Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar, eller 6. mål eller ärende enligt lagen (2012:318) om 1996 års Haagkonvention.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Internationellt samarbete i frågor om föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn

7 a §

Sekretess gäller hos centralmyndighet för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men, och uppgiften förekommer i ärende enligt

1. rådets förordning (EU) 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, och om internationella bortföranden av barn (Bryssel II-förordningen),

2. lagen (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn, eller

3. lagen (2012:318) om 1996 års Haagkonvention.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

8 §²

Den tystnadsplikt som följer av 3 § första och andra styckena, 3 a § samt 6 § första stycket 1 inskränker rätten enligt 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Den tystnadsplikt som följer av 7 § inskränker rätten att meddela och offentliggöra uppgifter, när det är fråga om uppgift som hänför sig till ett ärende om annat än ekonomiskt bistånd till enskild.

Den tystnadsplikt som följer av 3 § första och andra styckena, 3 a § samt 6 § första stycket 1 och 7 a § inskränker rätten enligt 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

² Senaste lydelse 2021:533.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2022.
 2. För uppgifter i mål och ärenden som har inletts i tingsrätt före ikraftträdandet gäller 36 kap. 1 § i den äldre lydelsen. Detsamma gäller uppgifter i ärenden som avser avgöranden som har meddelats i ett förfarande som inletts före ikraftträdandet.

11 Förslag till lag om ändring i lagen (2012:318) om 1996 års Haagkonvention

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2012:318) om 1996 års Haagkonvention

dels att 5 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 5 a och 5 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

När det finns behörighet för svensk domstol enligt artikel 11 eller 12, får domstolen i fråga om vårdnad, boende, umgänge eller förmynderskap besluta om en sådan tillfällig skyddsåtgärd som avses i dessa artiklar.

Vid domstolens handläggning tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden. I domstolens beslut ska det anges hur länge skyddsåtgärden gäller.

Barnet får höras inför domstolen, om särskilda skäl talar för det och det är uppenbart att barnet inte kan ta skada av att höras. I ett ärende som rör vårdnad, boende eller umgänge får domstolen inhämta upplysningar från socialnämnden i frågan. Innan socialnämnden lämnar upplysningar ska den, om det är lämpligt, höra föräldrarna och barnet.

5 a §

En fråga om en tillfällig skyddsåtgärd enligt 5 § tas upp av tingsrätten i den ort där barnet vistas eller, om barnet inte vistas i Sverige och åtgärden avser barnets egendom, tingsrätten i den ort där egendomen finns.

Om det inte finns någon behörig domstol enligt första stycket, tas frågan upp av Stockholms tingsrätt.

5 b §

Vid domstolens handläggning av en fråga om en tillfällig skyddsåtgärd

¹ Ändringen innebär att andra och tredje styckena tas bort.

enligt 5 § tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden. I domstolens beslut ska det anges hur länge skyddsåtgärden gäller.

Barnet får höras inför domstolen, om särskilda skäl talar för det och det är uppenbart att barnet inte kan ta skada av att höras. I ett ärende som rör vårdnad, boende eller umgänge får domstolen hämta in upplysningar från socialnämnden i frågan. Innan socialnämnden lämnar upplysningar ska den, om det inte är olämpligt, höra föräldrarna och barnet. Barnet får höras av socialnämnden utan vårdnadshavarens samtycke och utan att vårdnadshavaren är närvarande.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2022